

Ticaretin Kolaylaştırılması Uygulamaları

GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI DAİRESİ

TÜRKİYE

Yetkilendirilmiş
Yükümlü Sertifikası

OKSB

Onaylanmış Kişi
Statüsü Belgesi

Mevzuat

A- KANUNLAR

1- Gümrük Kanunu (Madde: 5A, 71)

B- BAKANLAR KURULU KARARLARI

1- Türkiye İle Avrupa Topluluğu Arasında Gümrük Birliğinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar (Madde: 19 ila 24)

C- YÖNETMELİKLER

1- Gümrük Yönetmeliği (Madde: 22 ila 26, 140 ila 168, 184, 493 ila 498) Ayrıca (114 ve 196)
2- Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği

D- TEBLİĞLER

1- Gümrük Genel Tebliği (Gümrük İşlemleri – Seri No: 16)
(Yaygın Basitleştirilmiş Usul)

2- Onaylanmış Kişi Statüsüne İlişkin Gümrük Genel Tebliği (Sıra No: 1)
(Onaylanmış Kişi Statüsü – Basitleştirilmiş Usuller, Kısmi Teminat, Götürü Teminat, Ertelenmiş Kontrol, Basitleştirilmiş İşlem Kapsamında A.TR Düzenleme Yetkisi vs.)

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi

Onaylanmış kişi statüsü verilebilecek kişiler

- Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik,
 - En az 2 yıldır fiilen faaliyette bulunan,
 - Genel ve özel koşulları karşılayan,
 - Gerçek ve tüzel kişilere,
- talep etmeleri halinde Onaylanmış Kişi Statü Belgesi verilir.

Genel Koşullar

- YK üyeleri, sermayesinin %10'undan fazlasına sahip gerçek kişiler ile gümrük ve dış ticaret işlemlerinde temsil yetkisini haiz çalışanların ciddi boyutlu suç ve mali suçlardan dolayı ceza veya mahkumiyet kararı bulunmaması
- Son 2 yıl içerisinde ciddi ve tekerrür eden şekilde gümrük mevzuatı ihlali bulunmaması
- Gümrük vergi ve ceza borcu bulunmaması
- Vergi borcu ve sosyal güvenlik prim borcu bulunmaması
- Mali yeterliliğe sahip olunması

Özel Koşullar

- Son 2 yılda her yıl en az 1 milyon \$ ihracat veya toplam 6 milyon \$ ithalat- ihracat yapmış olmak
- Son bir yılda 30 işçi istihdam ediyor olmak

OKSB Başvuru ve Değerlendirme Süreci

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri ile sözleşme

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri firma adına olumlu tespit raporu düzenler.

Yetkili Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğüne yapılır.

Yetkili Bölge Müdürlüğü OKSB düzenler.

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi

Onaylanmış Kişilerin Yararlanabildiği Haklar:

Eksik Belgeyle
Beyan İzni

Kısmi Teminat yetkisi

Götürü
teminat yetkisi

Mavi hat yetkisi

ATR düzenleme ve
vize etme yetkisi

Tam beyanlı yaygın
basitleştirilmiş usul
kapsamında işlem
yapabilme (taşıt
üstü işlem)

İhracat
beyannamesine
belge eklememe
(GY Md.114)

Altı ay öncesine
dayanan tahlil
raporu ibraz
edebilme (GY
Md.196)

Tahlil sonuçları
alınmadan eşyayı
teslim alabilme (GY
Md.196)

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi

- Belgenin geçerlilik süresi 2 yıldır. Her 2 yılda bir yenileme işlemlerinin yapılması gerekmektedir.
- Bazı durumlarda belge askıya alınabilir, geri alınabilir veya iptal edilebilir.

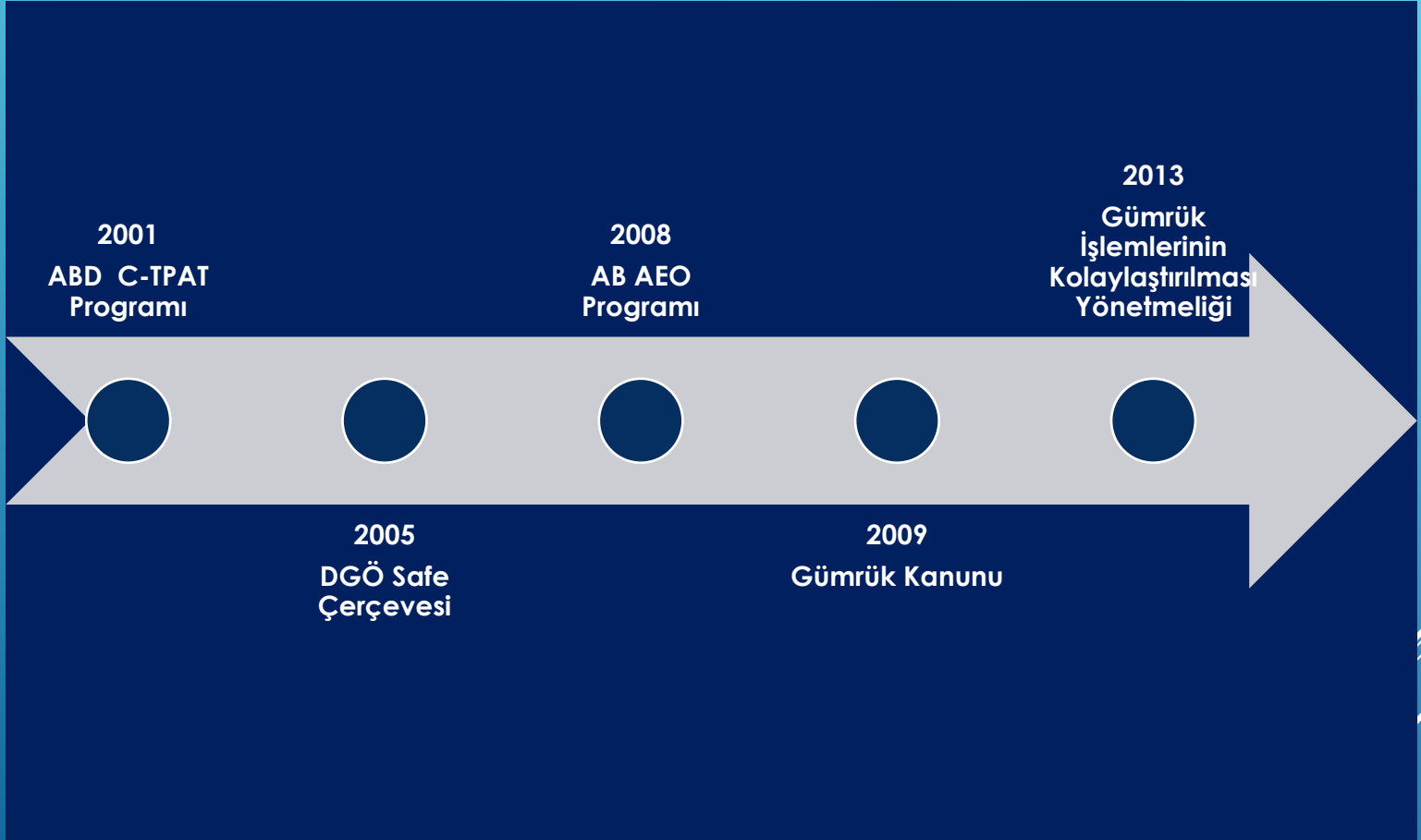

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

AEG TÜRKİYE

Türkiye’de YYS’nin Kurulması

Yetkilendirilmiş Yükümlü Nedir?

Yetkilendirilmiş yükümlü,

- gümrük yükümlülüklerini yerine getiren,
- güvenilir
- kayıt sistemi düzenli ve izlenebilir olan,
- mali yeterliliği tasdik edilmiş,
- emniyet ve güvenlik standartlarına sahip bulunan,
- kendi oto kontrolünü yapabilen,

firmalara gümrük işlemlerinde birtakım kolaylık ve imtiyazlar tanıyan uluslararası tanınırlık getiren bir statüdür.

10

YYs Ne Sağlar?

Daha kolay yasal
ticaret

İşlem sürelerinin ve
beklemelerin kısalması –
maliyetlerin azaltılması

Gümrüklerde iş yoğunluğunun
azalması ve daha riskli
işlemlere yoğunlaşabilme

Eşyanın hızla
üretime
sokulması

Uluslararası rekabet
gücü artışı

YYs Başvuru ve Değerlendirme Süreci

YY5 Başvurusu Yapılabilecek Bölge Müdürlükleri

YYS Verilebilecek Kişiler

Serbest bölgeler dahil Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik,

En az 3 yıldır fiilen faaliyette bulunan,

Son bir yıl içerisinde en az 100 beyan kapsamında işlem yapmış olan,

Gerçek veya tüzel kişilere,

talep etmeleri halinde yetkilendirilmiş yükümlü statüsü verilir.

YY5 Başvurusunda Aranan Belgeler

Başvuru
Formu

Soru Formu

- Soru formunda belirtilen bilgileri tevsik edici her türlü talimat, kroki, başka kurumlarca düzenlenmiş raporlar ve verilmiş izinler vs.

Adli sicil
belgeleri

- Varsa, sürekli olarak yurtdışında ikamet eden yabancı uyruklular için imzalı Beyan Formu.

Borcu
yoktur
belgeleri

- Vergi borcu olmadığını gösterir yazı
- SGK prim borcu olmadığını gösterir yazı

Mali
durumunu
gösteren
YMM
Raporu

ISO 9001
ve ISO
27001

YY5 Koşulları

1) Güvenilirlik Koşulu

Koşul Açıklaması

- Başvuru sahibi tarafından ciddi veya mükerrer olarak gümrük mevzuatı ihlali yapılmamış olması
- Yönetim kurulu üyeleri, sermayesinin %10 ve fazlasına sahip gerçek kişiler ile gümrük ve dış ticaret işlemlerinde temsil yetkisini haiz çalışanlarının, ciddi suç ve mali boyutlu suçlardan dolayı ceza veya mahkumiyet kararının bulunmaması
- Kesinleşmiş ve ödenmemiş gümrük vergi ve ceza borcu bulunmaması
- Kesinleşmiş ve ödenmemiş vergi ve sosyal güvenlik prim borcu bulunmaması

Kontrol Yöntemi

Bakanlık veri tabanları üzerinden cezalara ilişkin sorgu yapılır

Adli sicil belgeleri kontrol edilir

Borç bulunmadığına dair belgeler kontrol edilir

2) Mali Yeterlilik Koşulu

Koşul Açıklaması

- Taahhütlerini karşılamaya yeterli bir mali durumda bulunması
- Hakkında iflas işlemleri başlatılmamış olması

Kontrol Yöntemi

Son 3 yıla ait YMM Raporu incelenir

3) Ticari Kayıtların Güvenilir ve İzlenebilir Olması Koşulu

Koşul Açıklaması

- Başvuru sahibinin ticari ve varsa taşımaya ilişkin kayıtlarının, eşya hareketlerinin siparişten teslimine kadar izlenebilmesine ve sonradan gerçekleştirilecek gümrük kontrollerinin doğru ve etkin bir şekilde yapılabilmesine elverişli olması
- Başvuru sahibinin bilgisayar sistemini yetkisiz girişlerden korumaya ve verilerini güvenceye almaya yönelik uygun bilişim teknolojisi güvenlik önlemlerine sahip olması
- Gümrük işlemlerinin mevzuata uygunluğunu ve beyanların doğruluğunu sağlamak üzere iç kontrol sistematğine sahip olması ve bu kapsamda personel istihdam etmesi veya danışmanlık hizmeti alması
- Etkin bir arşivleme sistemine sahip olunması

Kontrol Yöntemi

Soru formunda bilgi talep edilir ve yerinde inceleme gerçekleştirilir

ISO 27001 belgesi talep edilir

4) Emniyet ve Güvenlik Koşulu

Koşul Açıklaması

- Binalarının, sevkiyat sahalarının ve kargo bölümlerinin izinsiz giriş ve sızmaları önleyecek nitelikte olması,
- Eşyanın değiştirilmesini, kaybını veya yabancı eşya eklenmesini engelleyecek tedbirler alınması,
- İş yapılan kişi ve firmaların emniyet ve güvenliğini kontrol etmesi,
- Hassas pozisyonlardaki çalışanları hakkında periyodik olarak güvenlik araştırması yapıyor olması ve bu personeli güvenlik eğitimlerine tabi tutması vb.

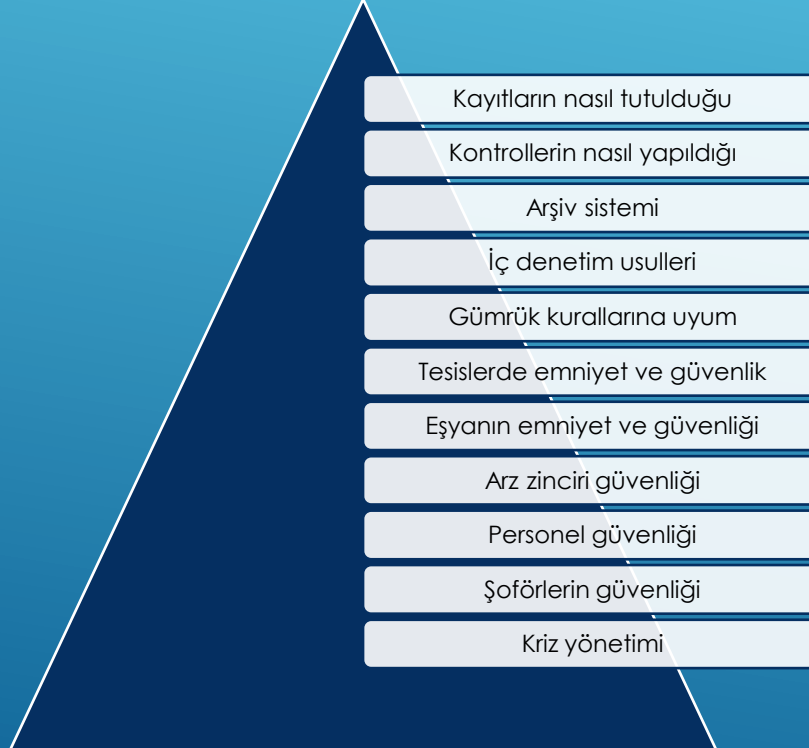
Kontrol Yöntemi

Soru formunda bilgi talep edilir ve yerinde inceleme gerçekleştirilir

Soru Formu/Öz Değerlendirme Formu

Firma tarafından başvuru öncesinde doldurulan ve firma hakkında çeşitli konuların ele alındığı bir formdur (GİKY Ek-2). Formda yer alan soru başlıkları şöyledir:

YY5-OKSB Kolaylıklar

Eksik Belgeyle Beyan

Statü belgesi sahibi kişilerce, tescil tarihinde hazır olmakla birlikte, temin edilememiş olan aşağıdaki belgelerin bir ya da daha fazlası **beyannameye eklenmeksizin** beyanda bulunulabilir:

- a) Fatura,
- b) A.TR dolaşım belgesi,
- c) Menşe ispat belgeleri,
- ç) Navlun makbuzu ve sigorta poliçesi,
- d) İşlenmiş tarım ürünleri analiz sonuç raporu

Gümrük beyannamesinin tescil tarihinden itibaren **bir ay içinde** gümrük beyannamesinin tescil edildiği gümrük müdürlüğüne ibraz edilmeleri gerekir.

YY-OKSB Kolaylıklar

Kısmi Teminat Uygulaması

Gümrük antrepo rejimi

Gümrük kontrolü altında işleme rejimi

Geçici ithalat rejimi

tabi tutulan eşya için teminat alınması öngörülen durumlarda, sertifika sahibi kişilerden, ithalat vergilerinin **%10 oranında** teminat alınır.

ÖTV I sayılı Liste Kapsamı eşya için uygulanmaz.

YY5-OKSB Kolaylıklar

Götürü Teminat Uygulaması

Teminatın her bir işlem için ayrı ayrı verilmeksizin, teminata bağlanması gereken tutardan bağımsız olarak ve herhangi bir düşüm yapılmaksızın 1 yıl süreyle kullanılabilmesi,

Teminat tutarı, son 1 yılda teminata bağlanan vergiler tutarının yüzde 10'u olarak belirlenir.

Limitler;

a) GTR1: Dâhilde
işleme rejimi dahil
işlemler için **250.000**
Avro'dan az olamaz.

b) GTR2: Dâhilde
işleme rejimi dışında
işlemler için **75.000**
Avro'dan az olamaz.

c) Azami **2 milyon**
Avro tutarında
olabilir.

Götürü teminat yetkisinin geçerlilik süresi 1 yıldır. Yetkinin her yıl güncellenmesi gerekmektedir.

YY5-OKSB Kolaylıklar

Taşıı Üstü İşlem Yapabilme

Yetkilendirilmiş yükümlülerin eşyası, eşyanın özelliğine bakılmaksızın (dökme eşya, büyük hacimli eşya gibi) geçici depolama yerleri ve antrepoya alınmayarak, gümrüğün gözetimi altında sahibine teslim edilir.

Gümrük beyannamesinde BS – 3 kodu seçilerek işlem yapılır.

Vergilerin teminata bağlanması şartı vardır.

YY5-OKSB Kolaylıklar

Basitleştirilmiş İşlem Kapsamında ATR Düzenleme ve Vize Etme İzni

A.TR Dolaşım Belgesinin Bakanlıkça yetki verilen kişi ve kuruluş tarafından **onaylanma** ve **vize** işlemi için gümrük idarelerine ibraz edilme zorunluluğu olmadan düzenlenebilmesini ifade eder.

Yetki için, bir önceki yıl **en az 50** A.TR Dolaşım Belgesinin düzenlenmiş olması gerekir.

Eşyanın Kıymetine Bakılmaksızın Fatura Beyanı ve EUR.MED Fatura Beyanı Düzenleme İzni

Serbest Ticaret Anlaşması yapılan ülke veya ülke gruplarıyla tercihli ticarete eşyanın kıymetine bakılmaksızın eşya ve ülke/ülke grubu bazında fatura beyanı veya EUR.MED fatura beyanı düzenleyebilme izni verilebilir.

Yetki için, bir önceki yıl aynı eşyanın ihracatında **en az 50 adet** EUR.1 veya EUR.MED Dolaşım Belgesinin düzenlenmiş olması gerekir.

[illegible]

YY5-OKSB Kolaylıklar

Beyanname Ekine Belge Eklememe

YY5 tarafından tescil edilen ithalat, ihracat ve transit beyannamelerine belge eklenmeyebilir.

Beyannamenin 44 nolu kutusuna beyanname ile birlikte mevzuatta aranan belgeler kaydedilir.

Ancak muayene türü sarı veya kırmızı hat olarak belirlenen beyannameler, 44 nolu kutuya kaydedilen belgeler ile birlikte gümrük idaresine ibraz edilir.

YY5 Kolaylıklar

Yeşil Hat

Eşyanın belge kontrolüne veya muayeneye tabi tutulmadığı hatır.

Sadece yetkilendirilmiş yükümlü sertifikasına sahip kişiler tarafından kullanılabilir.

Hem ithalat hem ihracat beyannameleri yeşil hattan işlem görebilir.

YY5-OKSB Kolaylıklar

Daha Az ve Öncelikli Kontrol

Yetkilendirilmiş yükümlüler diğler firmalara göre daha az belge kontrolüne, muayeneye emniyet ve güvenlik amaçlı olarak özet beyana dayalı olarak yapılan gümrük kontrollerine tabi tutulurlar.

Bu kontrollerin yapılması gerektiğı durumlarda ise yetkilendirilmiş yükümlülere öncelik tanınır.

YY5 Kolaylıklar

Azaltılmış Zorunlu Bilgilerden Oluşan Özet Beyan Verebilme

Yetkilendirilmiş yükümlülerin eşyasını taşıdıkları durumda YY5 sahibi taşıyıcılar azaltılmış zorunlu bilgilerden oluşan özet beyan verebilir.

Örneğin taşıtın kimliği, yükleme/boşaltma yeri, brüt ağırlık, nakliye ücreti, ödeme şekli, eşyanın bulundurulduğu yer vb. kutucukların doldurulması zorunlu değildir.

YY5 Kolaylıklar

Sınır Kapılarından Öncelikli Geçiş

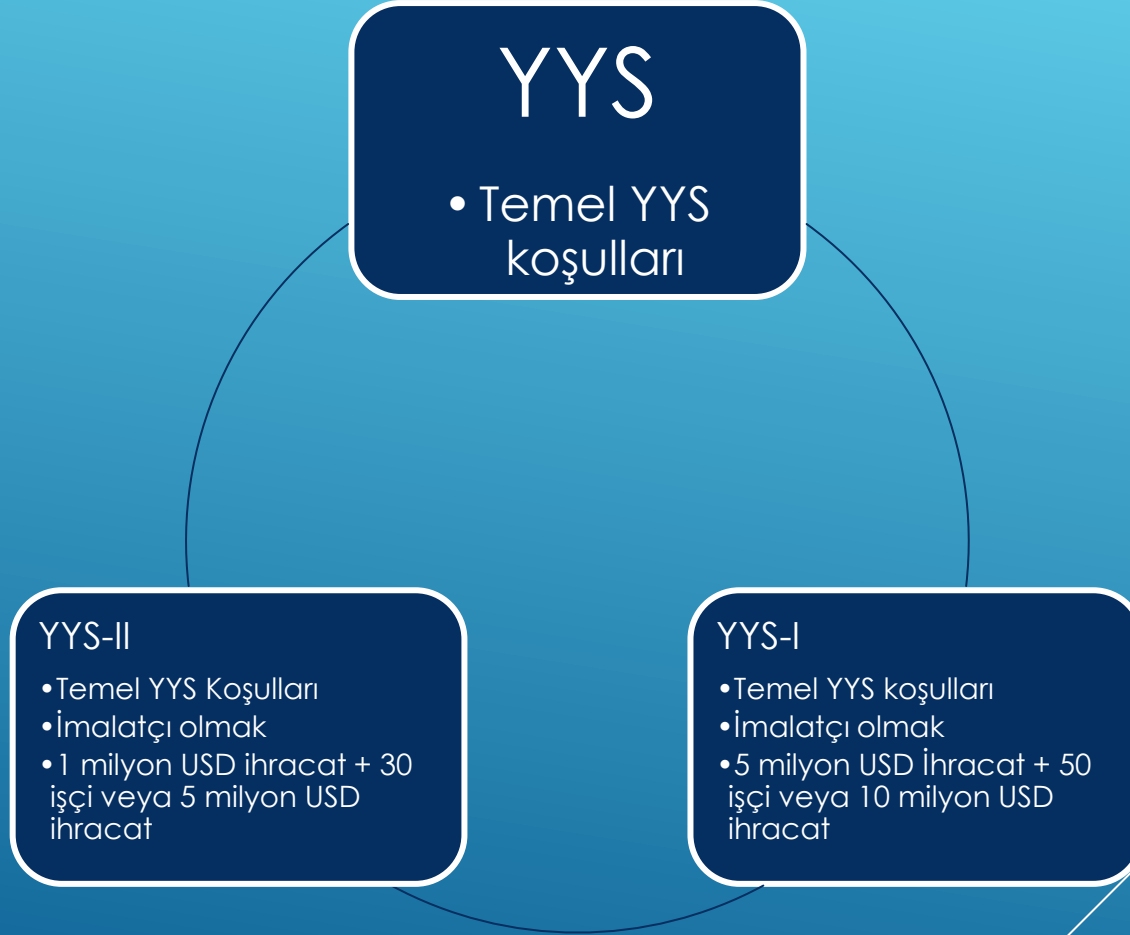
Yetkilendirilmiş yükümlü sertifika sahiplerine, izinli gönderici yetkisi kapsamında gerçekleştirdikleri taşımalarda, sınır kapılarından öncelikli geçiş hakkı tanınır.

Mayıs 2019'dan beri Kapıkule'de uygulanmaktadır.

YY5 I ve YY5 II

YYI I ve YYI II

YYI-I

- Daha az belge kontrolü
- Daha az muayene
- İzinli alıcı tesislerinde yerinde gümrükleme
- İYG için başvuru yapabilme

YYI-II

- Daha az belge kontrolü
- Daha az muayene

İhracatta Yerinde Gümrükleme

Temel YYS
koşulları

5 Milyon
USD İhracat

Muayene
ve numune
için gerekli
teçhizat

Tartım
düzeneği

İhracatın firmanın kendi tesislerinden yapılarak doğrudan çıkış gümrük idaresine sevk edilmesidir.

İzinli Gönderici

Transit rejimine tabi eşyayı, hareket gümrük idaresine sunmaksızın sevk etmeye yetkilendirilmiş olan kişi.

Kolay İhracat Noktaları

2021/8 sayılı Genelge

Nihai çıkış noktasının bir izinli gönderici tesisi olması kaydıyla ülkemizin her noktasından açılan ihracat beyannameleri kapsamı eşya, herhangi bir transit beyanı yahut mühür tatbiki olmaksızın farklı bir gümrük müdürlüğüne bağlı izinli gönderici tesisine gönderilebilecek, söz konusu tesiste gerekli işlemler gerçekleştirilerek yurtdışına sevk edilecektir.

İthalatta Yerinde Gümrükleme

YYI I

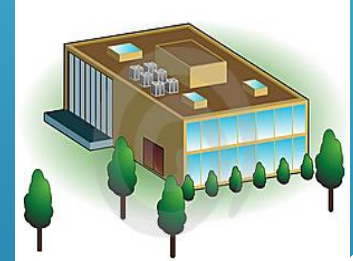
500.000
Avro
Teminat

Muayene ve
numune
için gerekli
teçhizat

Tartım
düzeneği

İthalatçının Tesisleri

Firmalar eşyayı ithalat gümrük müdürlüğüne sunmaksızın ithal işlemlerini **kendi tesislerinde** gerçekleştirebilir.

İzinli Alıcı

İzinli Alıcı Tesisi

Transit rejimine tabi eşyayı varış gümrük müdürlüğüne sunmaksızın izinli alıcı ve/veya ith.yer.güm. kapsamı tesislerde teslim almaya ve transit işlemlerinin bu yerlerde sonlandırmaya yetkilendirilmiş olan taşıyıcı veya ithalatçı.

Sertifikanın Geçerlilik Süresi

Sertifika düzenlendiği tarihten sonraki ilk iş günü geçerli hale gelir.

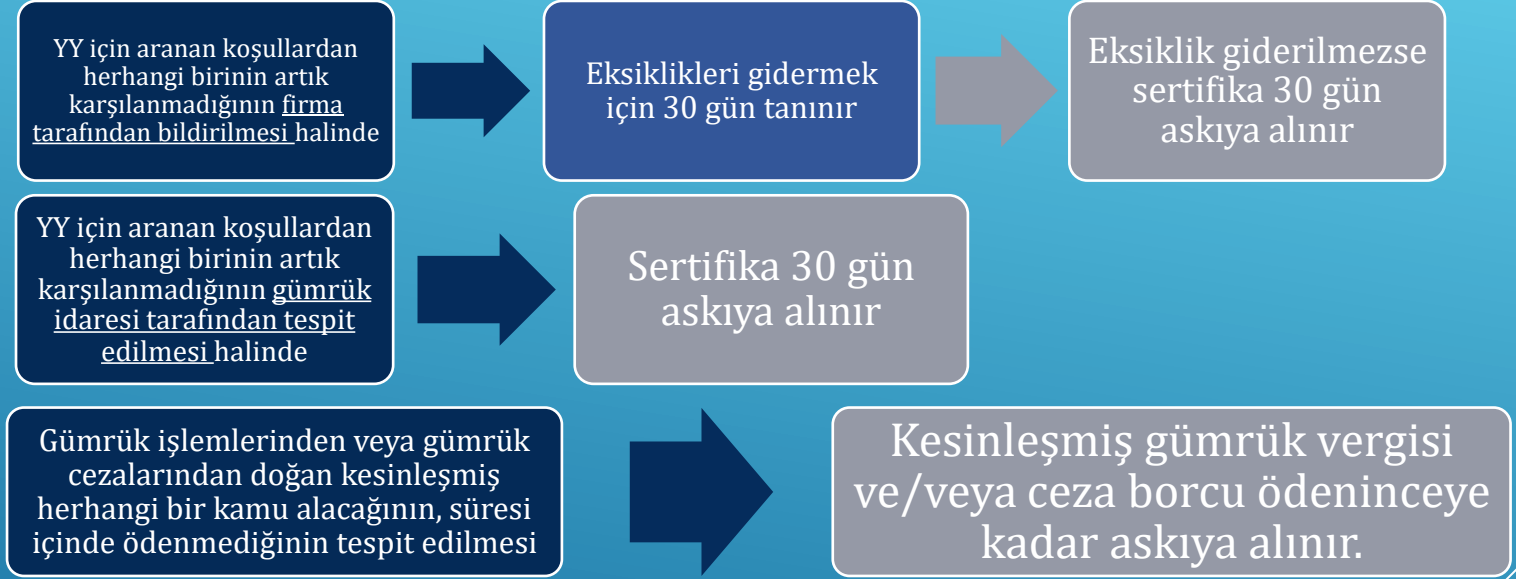
Askıya alma, geri alma ve iptal yaptırımlarından herhangi biri uygulanamadığı sürece sertifikanın geçerlilik süresi sınırsızdır.

YYYS Yaptırımlar

Askıya Alma

Sertifikanın askıya alındığı süre boyunca sertifika kapsamı hak ve yetkilerden yararlanılamaz. Ancak askıya alma işleminden önce başlamış ve tamamlanamamış gümrük işlemleri devam ettirilebilir.

YY5 Yaptırımlar

Geri Alma

Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikasının geriye alınması durumunda, geriye alma süresince sertifika kapsamı tüm hak ve yetkiler de geri alınır. Ancak, geri alma işleminde önce ba lamı  ve henüz tamamlanmamış gümrük işlemlerini etkilemez.

YYs Yaptırımlar

İptal

- 1) Sertifikanın yanlış veya eksik bilgilere veya sahte belgelere dayanılarak verildiği anlaşılmaması halinde
- 2) YK üyeleri, sermayesinin %10'undan fazlasına sahip ortaklar ile gümrük ve dış ticaret işlemlerinde temsil yetkisi bulunanlar hakkında kesinleşmiş yargı kararı bulunması halinde
- 3) Sertifika kapsamı hak ve yetkiler ile özel tipte mühürlerin başkası adına kullanılması halinde

Sertifika iptal edilir

Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikaları iptal edilen firmalar **3 yıl** süreyle sertifika başvurusunda bulunamazlar.

YYS İzleme Faaliyetleri

Her yıl

Faaliyet Raporu

Bölge Müdürlüğü
incelemesi

5 yılda bir

Soru Formu

Yerinde İnceleme

GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI DAİRESİ

Mustafa ÖZGÜN
m.ozgun@ticaret.gov.tr

